

Strategische koers 2025-2028

Jaarplan 2025

Concept
maart 2025

RIEC

Oost-Nederland

Beste partners,

De aanpak van georganiseerde, ondermijnende criminaliteit kent in Oost-Nederland inmiddels een stevig fundament, waarbij samenwerken de norm is geworden. Dat ons dat lukt, in een samenwerkingsverband met 76 gemeenten, 28 politieteam, twee kantoren van de Belastingdienst, twee provincies, het Openbaar Ministerie, het RIEC-bureau en al die andere betrokken partners, is iets waar we trots op kunnen zijn.

In 2025 bouwen we voort op dit fundament, waarbij we te maken hebben met een belangrijke aanpassing van de wettelijke basis van de RIEC-samenwerking: de invoering van de Wet gegevensverwerking samenwerkingsverbanden (Wgs). Op sommige gebieden biedt de Wgs een aanscherping van de regels of juist meer mogelijkheden. Ik verwacht dat de Wgs ervoor zorgt dat de kaders waarbinnen overheden kunnen werken voor iedereen helderder zijn. Niet 100 procent, dat bestaat niet, maar we komen een flink eind. En dat is niet alleen noodzakelijk voor de medewerkers van overheidsdiensten die zich elke dag inzetten voor onze veiligheid. Maar ook voor al die inwoners die direct of indirect last hebben van ondermijnende criminaliteit en zelfs voor de criminelen die zich hieraan schuldig maken. Iedereen is uiteindelijk geholpen bij duidelijke wettelijke kaders.

Het delen van informatie en expertise, dát is de grote meerwaarde van het RIEC-samenwerkingsverband bij de bestrijding van georganiseerde, ondermijnende criminaliteit. Dit jaarplan beschrijft de manier waarop we hieraan in 2025 gezamenlijk invulling geven, waarbij we onze reeds in 2022 vastgestelde Meerjarenstrategie aanhouden als onze leidraad voor de komende vier jaar. Ook in 2025 zijn we samen slimmer en sterker tegen ondermijnende criminaliteit!

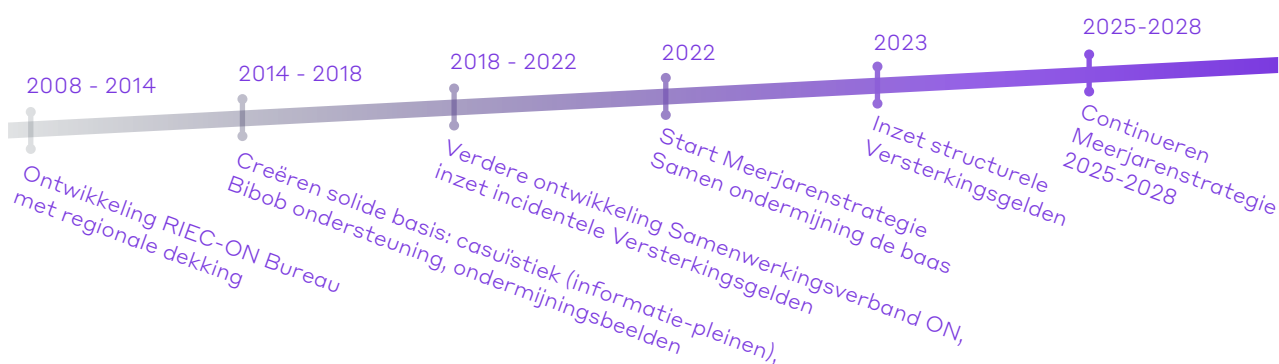
Ahmed Marcouch

Voorzitter stuurgroep RIEC Oost-Nederland

Inhoud

1	Koersvast	4
2	Ondermijningsproblematiek in Oost-Nederland	10
	Wat speelt er en wat doen we er aan?	
3	RIEC-bureau Oost-Nederland	26
4	Financiën	31

1 Koersvast

Dit document schetst het jaarplan voor 2025 van het samenwerkingsverband RIEC Oost-Nederland. Hiermee bouwen we voort op onze koers, de Meerjarenstrategie 2025-2028, waarmee we in 2022 zijn begonnen.

We starten met een toelichting op de totstandkoming en inhoud van deze Meerjarenstrategie en het bijbehorende sturingsmodel. Vervolgens gaan we in op de uitwerking voor 2025. Daarbij richten we ons op de hoofdlijnen, in het besef dat het niet mogelijk en niet nodig is om alles in detail te beschrijven. Het samenwerkingsverband RIEC Oost-Nederland is immers breed en volop in beweging.

Koersvast

Een effectieve bestrijding van de ondermijnende effecten van criminaliteit vereist samenwerkingen tussen overheden, overheidsdiensten en private partijen. Die eendrachtig georganiseerde samenwerking is in een grote regio als Oost-Nederland een serieuze opgave: alleen al de kern van het samenwerkingsverband wordt gevormd door 76 gemeenten, verdeeld over twee uitgestrekte provincies, een politie-eenheid bestaande uit 28 basisteams gegroepeerd in vijf districten, een arrondissementsparket van het OM en twee kantoren van de Belastingdienst. Eveneens nauw betrokken zijn partners als de FIOD, IND, Arbeidsinspectie, Douane, KMar, UWV en NVWA. Bovendien grenst het RIEC-samenwerkingsverband Oost-Nederland aan twee, van elkaar verschillende, Duitse bondslanden waarmee ook grensoverschrijdende casuïstiek en daarmee internationale samenwerking kenmerkend is voor de regio.

Context: een samenwerking binnen samenwerkingen

Het speelveld in Oost-Nederland is uitgestrekt en divers, zowel qua historie en cultuur als omvang. Het grote aantal partners zorgt daarbij voor veel verschillende perspectieven, belangen en tempo's die van invloed zijn op de samenwerking in de regio. Tegelijkertijd gebeurt er naast deze gezamenlijke aanpak in RIEC-verband veel meer want inmiddels zijn het niet alleen de politie, het OM, de Belastingdienst en diverse bijzondere opsporingsinstanties die criminaliteit aanpakken, maar juist ook de 76 gemeenten. Deze gemeentelijke activiteiten, bijvoorbeeld gericht op de verbinding tussen het sociaal en veiligheidsdomein, komen onder meer in de vijf districtelijke veiligheidsstrategieën en binnen het Veiligheidsnetwerk Oost-Nederland samen. Binnen dit netwerk worden bijvoorbeeld initiatieven ontplooid op het gebied van het weerbaar maken van de jeugd, de aanpak tegen mensenhandel en het weerbaar maken op het gebied van digitale criminaliteit. Dat maakt dat het RIEC-samenwerkingsverband opereert in en afstemt met een veel breder maatschappelijk offensief, waarbij het van belang is rolvast te blijven.

Het RIEC-samenwerkingsverband beslaat 20% van het oppervlak van Nederland en huisvest ruim 3 miljoen inwoners. Via logistieke knooppunten en infrastructuur (snelwegen, rivieren, havens en spoorverbindingen) wordt de Randstad ontsloten voor de rest van Europa.

De middelen voor de versterking van de aanpak zijn, naast de budgetten voor de RIEC-bureaus waarmee deze haar kerntaak bekostigt, landelijk gelijkelijk verdeeld over de tien RIEC-samenwerkingsverbanden. Voor het grote Oost-Nederland, waar 76 gemeenten in vijf districten en andere partners aanspraak maken op deze middelen, betekent dit dat de beschikbare middelen per organisatie relatief beperkt zijn.

Meerjarenstrategie als richtinggevende koers

Om een dergelijk grote regio als het RIEC-samenwerkingsverband eendrachtig dezelfde kant op te laten werken, zijn twee zaken van cruciaal belang gebleken: het bouwen van een stevig fundament en een heldere strategie.

Stevig fundament: De vijf districtelijke samenwerkingen vormen de basis van de samenwerking. Op dat niveau is er sprake van voldoende zicht op lokale prioriteiten, mogelijkheden en onmogelijkheden om de ambities ook echt om te zetten naar concrete acties. In deze vijf districten, met samenwerkingen variërend van 11 tot 22 gemeenten, worden concrete afspraken gemaakt, gebaseerd op gezamenlijk gevoelde urgentie en beschikbare capaciteit en middelen. De districten vormen een mix van 100.000+ steden en veel kleinere gemeenten. Dat maakt dat er oog is voor elkaars problematiek

en reikwijdte en zorgt ervoor dat men, ondanks deze verschillende perspectieven, in onderling vertrouwen samenwerkt aan de districtelijke jaarplannen.

Heldere strategie: Voor het RIEC-samenwerkingsverband is al vanaf 2022 is een samenhangende aanpak leidend, uitmondend in een scala aan interventies gericht op repressie, verstoring, proactie, preventie en weerbaarheid. Deze Meerjarenstrategie, Samen ondermijning de baas, liep tot 2025 en zorgde voor een duurzame focus op drie ambities. Het afgelopen jaar is deze Meerjarenstrategie tegen het licht gehouden en opnieuw unaniem onderschreven. Er is een vierde ambitie bijgekomen die toeziet op de thema's Leren en Monitoren. Dat betekent dat we ook in de periode 2025-2028 zullen blijven samenwerken aan een snelle en effectieve aanpak van casuïstiek, aan het elimineren van gelegenheidsstructuren en het opwerpen van barrières én het ondersteunen van de 76 gemeenten. De toegevoegde vierde pijler toe ziet op het leren en monitoren van wat we doen om zodoende tijdig te kunnen sturen indien de situatie daar om vraagt.

De vijf districtelijke focussen worden in combinatie met regionale en landelijke thema's gebracht en hierin speelt het RIEC-bureau een belangrijke rol in het opbouwen van expertise en het beschikbaar stellen daarvan aan de RIEC-partners. Tegelijkertijd, en ook dit is in 2024 bevestigd tijdens de herijking van de Meerjarenstrategie, belangrijke voorwaarde is wel dat ondersteuning op een thema telkens gericht is op het beter en structureler in positie brengen van de districtelijke partners. Hierdoor blijft het fundament, de programmatische aanpak in de vijf districten, in tact.

Meerjarenstrategie 2025-2028

Snelle en effectieve aanpak van casuïstiek zorgt voor integrale repressie van ondermijnende criminaliteit. Dit doen we vanuit vijf districtelijke ondermijningscentra waar elke kernpartner bij elkaar komt en doelgericht samenwerkt van signaal tot en met interventies. Hierbij zijn gemeenten, politie, Belastingdienst en het OM de kernpartners, aangevuld met Douane, FIOD, NLA, Kmar, IND, UWV en NVWA.

Gemeenten hebben een steeds belangrijkere rol, zijn steeds belangrijker in tegengaan van misbruik en criminogene effecten. Inzet van bestuurlijke middelen is effectief, maar vergt veel menskracht, kennis en kunde. Gemeenten worden hierbij dan ook geholpen met kennis, juridische advisering en flexibele capaciteit.

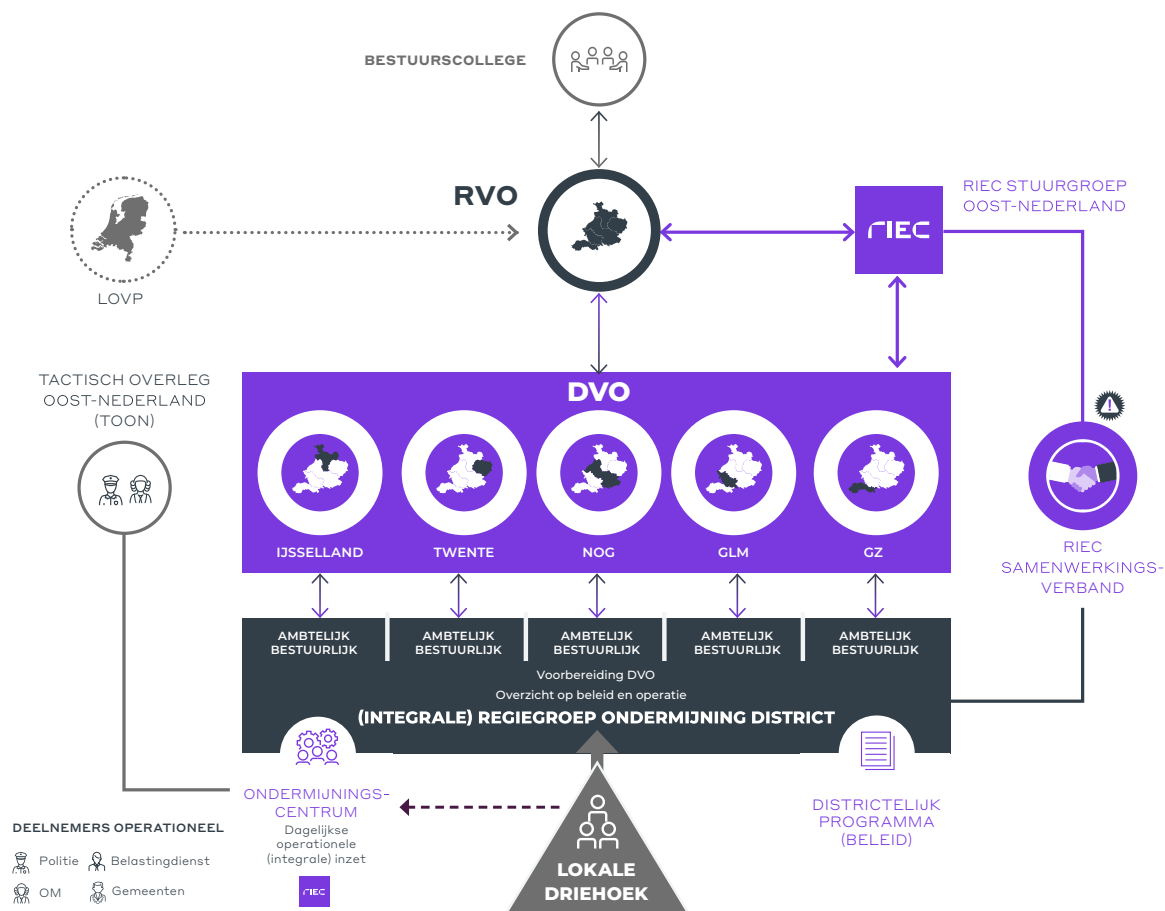
Doelmatige inzet van de beschikbare schaarse middelen vraagt om een **lerende organisatie** en **zorgvuldige monitoring** van onze inzet. Door samen onze kennis en kunde te delen maken we optimaal gebruik van onze synergetische inzet.

Systemen worden proactief beschermd door het opwerpen van **barrières** en het tegengaan van **gelegenheidsstructuren**. Hierdoor gaat

Investeren in sturing en verantwoording, onze governance

Het Samenwerkingsverband RIEC Oost-Nederland blijft zich verder ontwikkelen in de aansturing en verantwoording van al onze activiteiten. De in 2023 vastgestelde governance is daarbij het uitgangspunt en geeft voor een groot werkgebied als het onze, houvast. De werkwijze is als volgt: binnen de lokale driehoeken wordt de inzet op casuïstiek bepaald. Als een casus om integrale inzet vraagt, wordt dit besproken in de vijf ondermijningscentra. Hierdoor werken we aan strafrechtelijke opsporing en vervolging, in combinatie met fiscale interventies en bestuursrechtelijk ingrijpen. Tegelijkertijd werpen we daarbij zo veel mogelijk en brede barrières op: gelegenheidsbeperkende maatregelen waarmee gemeenten zichzelf beter in positie brengen om ondermijnende criminaliteit te voorkomen. Onze aanpakken van zorg- en grensoverschrijdende criminaliteit zijn daar voorbeelden van, waarbij we gevoed door casuïstiek, lering trekken en maatregelen treffen om herhaling te voorkomen. Maar, om dit alles te kunnen doen, is een gezamenlijke focusbepaling in de vijf Districtelijke VeiligheidsOverleggen nodig. In samenhang met de beschikbare capaciteit en middelen worden daar de diverse maatregelen, acties en interventies bepaald. Want vanuit dit gezamenlijke overzicht op zowel beleid als casuïstiek, gecombineerd met inzicht in de benodigde materiële en personele slagkracht bij de samenwerkende partners, kunnen in de districten afspraken worden gemaakt en worden vastgelegd in de jaarlijkse districtelijke actieplannen. Alles onder het motto 'zeggen wat je doet en doen wat je zegt'.

Witwassen

Belastingdienst, politie, FIOD, gemeente

Omvangrijk familienetwerk wast geld wit via voertuighandel en kunstmatige ophoging van lonen, met vastgoed als eindbestemming van het geld.

Mensenhandel

IND, Kmar, politie, gemeente, belastingdienst

Een landelijk opererend netwerk misbruikt immigratieregels door mensensmokkel, fraude en schijnerkenning.

Mensenhandel, uitkeringsfraude, witwassen

Politie, Kmar, gemeente, Sociale Recherche, Belastingdienst, FIU

Netwerk in illegale prostitutie, uitkeringsfraude en witwaspraktijken. Centrale speler ontvangt uitkering.

Witwassen

gemeente, Belastingdienst, politie, de Sociale Recherche, UWV

Bedrijf ontvangt loonkostensubsidie en faciliteert zwart werk, arbeidsonregelmatheden geconstateerd. Medewerkers met een arbeidsbeperking, vooral kwetsbare jonge medewerkers met drugsprobleem of criminele antecedenten.

Drugscriminaliteit, witwassen, fraude

Politie, gemeente, Belastingdienst

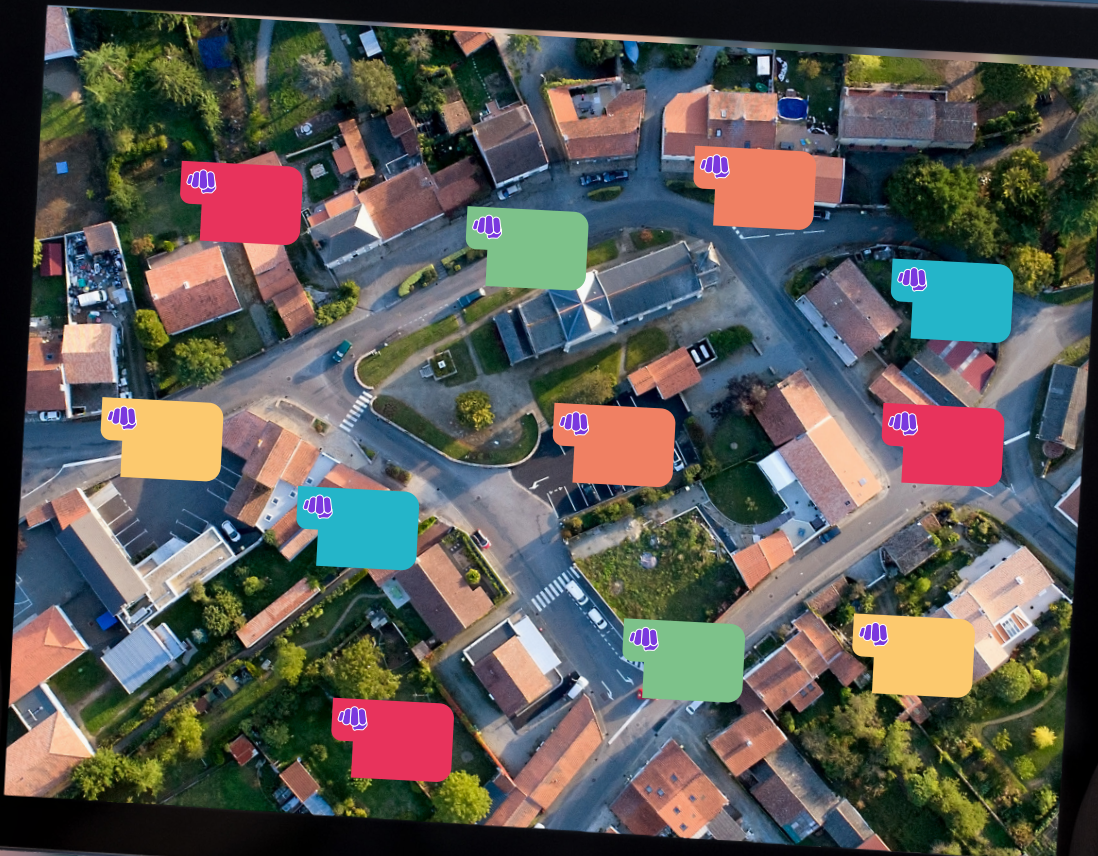
Nieuwe miljoenenwoning wordt betrokken door iemand zonder werk, wel een uitkering en lid van drugsnetwerk. Woning huisvest ook een bedrijf. Hypotheekfraude, valsheid in geschrifte, ontduiken omzetbelasting.

Uitkeringsfraude, zorgcriminaliteit, witwassen

UWV, gemeente, Sociale Recherche, NLA, Belastingdienst

Netwerk beheert bedrijf met jonge kwetsbare medewerkers (drugsverslaving, detentieverleden) en betaalt uit in drugs. Ook actief in de zorg: begeleiding van kwetsbare personen, huisvesting in omvangrijke vastgoedportefeuille.

2 Ondermijningsproblematiek in Oost-Nederland

Wat speelt er en wat doen we er aan?

De koers voor 2025-2028 richt zich op het voorkomen en bestrijden van georganiseerde ondermijnende criminaliteit. Op basis van casussen en onderzoek is duidelijk dat een gezamenlijke focus noodzakelijk is. Door inzicht te vergroten, effectieve oplossingen te ontwikkelen en deze daadkrachtig uit te voeren, versterken we de aanpak van ondermijnende criminaliteit en beperken we de maatschappelijke impact.

Voortzetting en verdieping

De strategische koers voor 2025-2028 bouwt voort op de meerjarenstrategie [Samen Ondermijning de Baas \(2022-2025\)](#). Destijds wees de probleemanalyse op basis van integrale ondermijningsbeelden en lopende casuïstiek al uit dat georganiseerde criminaliteit een ontwrichtend effect heeft op de rechtsstaat en het dagelijks leven. De aanpak die nodig is om deze ondermijnende criminaliteit te voorkomen en bestrijden blijft bestaan uit een zeer breed offensief, met een duurzame focus op drie ambities: Casuïstiek sneller en effectiever aanpakken; Gemeenten helpen een grotere rol te pakken; Het wegnemen van gelegenheden en het opwerpen van barrières. Daaraan koppelen we voor de komende periode een vierde ambitie: Leren en monitoren.

Deze ambitie zal in 2025 verder vorm en inhoud krijgen, waarbij we voortborduren op de goede ervaringen die daarmee inmiddels zijn opgedaan in de districten. Zo wordt er bijvoorbeeld in navolging van Gelderland-Midden en -Zuid in alle districten gewerkt met een vorm van 'Menukaarten' waarmee gemeenten onder andere via trainingen, opleidingen, bewustwordingssessies en de inzet van specialisten ondersteund worden om de basis, ten aanzien de geprioriteerde thema's op orde te krijgen.

Als voorbeeld voor het onderdeel Monitoren geldt het werken via 'Normen'. Inmiddels wordt er in alle districten mee gewerkt: gezamenlijk worden door de districtelijke partners normen afgesproken waaraan zij zich in de komende tijd willen committeren. Vaak zijn deze normen gekoppeld aan het aanspraak kunnen maken op centraal georganiseerde specialistische ondersteuning voor de uitvoering. Voldoet een partner, vaak gemeente, niet aan de zelf opgelegde norm dan kan er geen aanspraak worden gemaakt op de schaarse ondersteuningscapaciteit. De districten monitoren op deze manier heel direct hun eigen presteren, waarbij stapsgewijs steeds verder wordt toegewerkt naar een volwassen organisatie van de aanpak tegen ondermijnende criminaliteit.

Uit de ervaringen van de afgelopen jaren blijkt overduidelijk dat, gezien het grote aantal casussen en beter inzicht in de samenhang tussen verschillende criminaliteitsvormen, een gezamenlijk gedeelde focus essentieel is om echt impact te maken. Weten wat er speelt, wat de omvang er van is, welke oplossingen er mogelijk zijn, deze verwerken tot effectieve handelingsperspectieven en deze vervolgens ook effectueren is de wijze waarop we dat doen zodat de negatieve maatschappelijke effecten afnemen. Door het aanpakken van de vele casussen dweilen we, maar ondertussen draaien we ook kranen dicht.

Thema's en samenhang

Georganiseerde criminaliteit manifesteert zich vaak in verweven structuren. Zo blijkt dat drugs- en zorgcriminaliteit hand in hand kunnen gaan. Dit gegeven vraagt om een geïntegreerde aanpak met een helder doel: impact maken, zowel in de uitvoering als op maatschappelijk niveau. Uit districtelijke

casussen, landelijke informatie en fenomenenonderzoeken zijn vier thema's naar voren gekomen waar wij ons op richten:

- Drugscriminaliteit
- Zorgcriminaliteit
- Mensenhandel
- Grensoverschrijdende criminaliteit

Daarbinnen vragen drie invalshoeken om meer inzicht en gerichte aandacht:

- Criminele geldstromen en witwassen
- Jonge aanwas in de criminaliteit
- Cybercriminaliteit

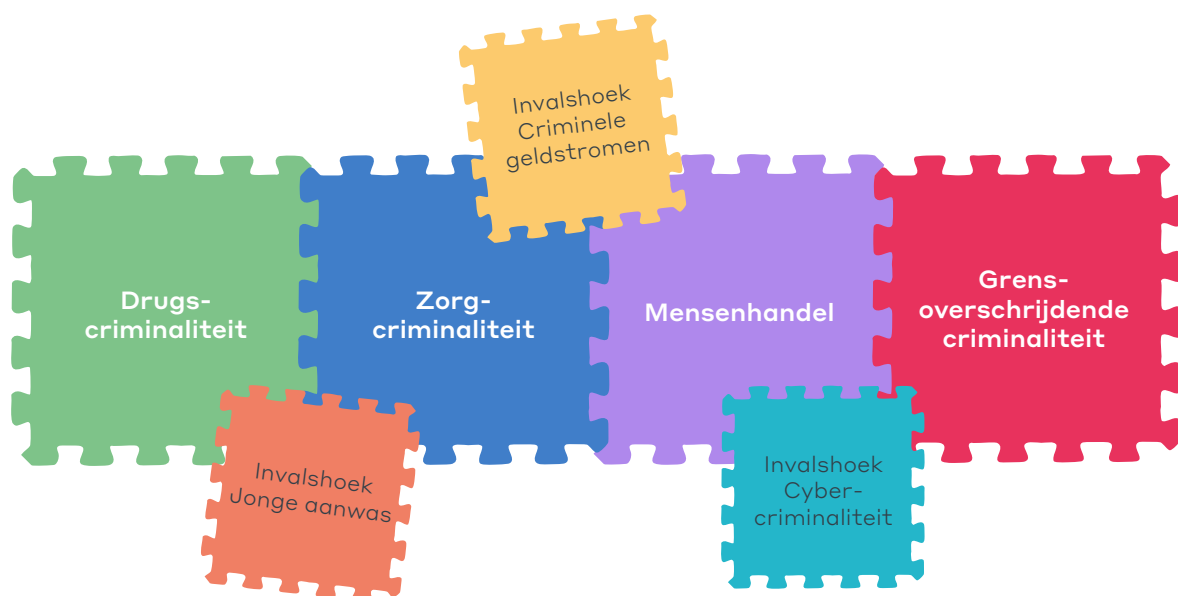
Impact en doelen

De aanpak van deze thema's is niet alleen gericht op handhaving, maar ook op het beperken van de maatschappelijke schade. Dit betekent concreet onder andere:

- Het verstoren van criminele verdienmodellen bij drugscriminaliteit, zorgcriminaliteit en mensenhandel, onder meer door de focus op financiële geldstromen en het wegnemen van gelegenheidsstructuren en het opwerpen van barrières;
- Het versterken van de (bestuurlijke) weerbaarheid tegen ondermijnende criminaliteit;
- Een intensievere samenwerking met Duitse partners om grensoverschrijdende criminaliteit aan te pakken;
- Inzicht verwerven in en vervolgens het verminderen van de aantrekkingskracht van criminaliteit op jongeren.

In de volgende paragrafen worden deze thema's en invalshoeken verder uitgewerkt:

wat is het probleem en hoe pakken we het aan?

Drugscriminaliteit in Oost-Nederland

WAT speelt er: Drugscriminaliteit dringt op vele manieren door in de samenleving en staat aan de basis van vele vormen van ondermijning. Ons gebied heeft de twijfelachtige eer bovenaan de diverse lijstjes te staan.

- In de afgelopen jaren was Oost-Nederland de regio waar, na Limburg, de meeste hennep-kwekerijen werden ontmanteld¹.
- Van de 151 in Nederland gevonden productielocaties voor synthetische drugs bevonden zich er 22 in ons gebied¹.
- De provincie Overijssel liet daarbij een relatief grote stijging zien t.o.v. voorgaande jaren¹.
- Ruim 20% van het aantal drugsdumpingen vond plaats in Oost-Nederland¹.
- Het aantal geregistreerde aanslagen met explosieven (periode 2021-2023) was in Oost-Nederland 127². Alhoewel deze aanslagen zelf niet altijd een link hebben naar het criminele drugsmilieu, is de handel in de benodigde explosieven achter deze aanslagen wel in handen van criminelen. Criminele samenwerkingsverbanden met ondermeer een achtergrond in hennep en synthetische drugs opereren vanuit opslaglocaties aan de Duits-Nederlandse grens.

Alle reden om ook de komende jaren vol in te blijven zetten op de brede aanpak van drugscriminaliteit. Vandaar dat dit thema een prominente plek inneemt in de vijf districtelijke actieplannen en, uiteraard, het hoofdthema is in onze casuïstiek. Ter ondersteuning van deze aanpak is in juli 2024 door het samenwerkingsverband onder regie van het RIEC-bureau de integrale Fenomeenanalyse Synthetische drugs³ verschenen. Dit rapport geeft, middels crime scripting, antwoord op de vraag hoe de productieketen van synthetische drugs in ons gebied terug te zien is en welke rol de diverse partners vervullen in de aanpak. Hierdoor is voor de gemeenten, duidelijk welke barrière- en andere maatregelen er getroffen kunnen worden. Deze gelegenheidsbeperkende maatregelen treffen zij vaak in de gezamenlijkheid van het district.

Fenomeen-onderzoeken bevatten heldere handelingsperspectieven. Dit leidt onder andere tot barrièremaatregelen en acties die binnen de organisaties afzonderlijk, of via de districtelijke jaarplannen gezamenlijk worden uitgevoerd.

1 Bron: Nationaal Overzicht Drugs 2023, Politie

2 Bron: Geweld van de georganiseerde misdaad in beeld. Fenomeenbeeld 2024, Politie

3 [Fenomeenonderzoek synthetische drugs in Oost-Nederland · Synthetische drugs · Kennisplatform Ondermijning](#)

HOE pakken we dit (onder andere) aan: Met dit ketengerichte fenomeenonderzoek Synthetische drugs in de hand zijn de vijf districten in samenwerking met de partners aan de slag om de aanbevelingen uit te voeren en barrières op te werpen, zodat naast de volle inzet op drugscasuïstiek ook aan andersoortige interventies wordt gewerkt. Een greep hieruit:

- Het maatschappelijke effect van drugsproductie en -opslag is enorm en gaat met grote risico's gepaard. Om inwoners daarvan bewust te maken en tegelijkertijd ook de meldingsbereidheid op te vergroten, zijn in Oost-Nederland diverse initiatieven ontplooid die ook in 2025 zullen worden voortgezet. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de (doelgroepen-)campagnes uit voorgaande jaren in de Gelderse districten [Samen voor een Veilige buurt | Veilige buurt in Gelderland](#)
- In 2025 wordt een fenomeenanalyse naar groothandelaren van illegaal vuurwerk opgeleverd. Er is binnen de illegale vuurwerkketen een sterke verwevenheid met andere vormen van ondermijning te zien. Een deel van het vuurwerk is zeer explosief, ligt opgeslagen in woonwijken en wordt gebruikt voor het plegen van aanslagen. Met alle risico's van dien. Het onderzoek brengt het profiel en de handelswijze van groothandelaren in beeld. Wie zijn deze mensen? En hoe gaan zij te werk? Het onderzoek is in de afrondende fase en verschijnt binnenkort. Na verschijnen zal het voor de convenantpartners concrete aanbevelingen opleveren voor de aanpak van deze vorm van ondermijnende criminaliteit.

De training High Alert traint eerste lijnsprofessionals van politie en andere (opsporings)diensten gezamenlijk in het herkennen van locaties waar synthetische drugs worden geproduceerd of opgeslagen. Naast inhoudelijke kennis worden ook zaken als gevaarstelling voor omwonenden, persoonlijke veiligheid voor de professionals en de benodigde wijze van samenwerking in de keten uitgeleerd. Inmiddels zijn 720 professionals getraind, waaronder ook Duitse, in 2025 worden er opnieuw 450 professionals getraind.

Zorgcriminaliteit in Oost-Nederland

WAT speelt er: De aanpak van zorgcriminaliteit lijkt op het eerste oog een vreemde eend in de bijt voor een RIEC-samenwerkingsverband. Toch is dat helaas niet zo. Oost-Nederlandse casuïstiek laat overduidelijk zien hoe zorgcriminaliteit in zijn werk gaat en hoe verweven het is met andere vormen van criminaliteit. Criminelen richten zelf zorginstellingen op, laten stromannen zorgbedrijven runnen of nemen bestaande zorgbedrijven over en gebruiken ze als dekmantel. Zorginstellingen met zwak toezicht kunnen worden gebruikt voor het declareren van valse zorgkosten en witwassen van drugsgeld. Persoonsgebonden budgetten (PGB's) worden misbruikt door zorg aan te bieden die niet wordt geleverd en het geld in eigen zak te steken. In sommige gevallen worden cliënten onder druk gezet om hun zorgbudget af te staan of criminele zorgaanbieders houden cliënten afhankelijk door ze opzettelijk niet goed te behandelen, zodat ze langdurig geld kunnen blijven declareren. Het Nederlandse zorgstelsel kraakt onder stijgende kosten en een nijpend personeelstekort. Dit, gecombineerd met de wijze waarop het zorgsysteem in elkaar zit, maakt de zorgsector een goudmijn voor criminelen. In dit jaar, 2025, verdwijnt naar schatting 12 miljard euro aan belastinggeld in de handen van (drugs-)criminelen. De pakkans? Verwaarloosbaar. Slechts 0,009% van de zorgaanbieders wordt onderzocht. Zorgcriminaliteit is niet alleen financieel rampzalig, het ondermijnende effect raakt onze hele samenleving. Kwetsbare mensen blijven zonder zorg, terwijl criminelen schaamteloos profiteren, de overheid in verlegenheid achterlatend.

- In de fenomeenanalyse [ZZP'ers in de zorg](#)⁴ van het RIEC Oost-Nederland vonden de onderzoekers 192 strafbare feiten bij 28 van de 87 onderzochte zzp'ers. Zij hebben veroordelingen op hun naam staan variërend van geweldsdelicten tot drugscriminaliteit en werken vooral met kwetsbare doelgroepen zoals verstandelijke gehandicapten, alleenwonende ouderen en kwetsbare jeugd.
- Het rapport van de Inspectie voor Gezondheidszorg en Jeugd, de Onderwijsinspectie en de Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven⁵ laat zien hoe zorgbemiddelaars doelbewust samenwerken met onderaannemers, zzp'ers met een verleden in de criminaliteit. Bonafide ondernemers worden zodoende ernstig benadeeld en slachtoffers blijven verstoken van de juiste ondersteuning. Een recent fieldlab zorgcriminaliteit toont aan dat 30% - 50% van de afgegeven EVC- certificaten op basis van indicatoren als risicovol wordt beschouwd⁶.
- De FIU constateerde twee jaar geleden al dat drugscriminelen de afslag naar het zorgdomein nemen om daar hun crimineel drugsvermogen wit te wassen: "...verwevenheid met zware criminaliteit: op basis van (zorg)fraudeonderzoeken lijkt er in toenemende mate verbinding te zijn met personen die bekend zijn vanuit de zware georganiseerde misdaad"⁷.

4 [Fenomeenanalyse criminele zzp-ers in de zorg](#) · Kennisplatform Ondermijning

5 [Er is meer aan de hand - Verkenning misstanden in het opleiden in de zorgsector | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

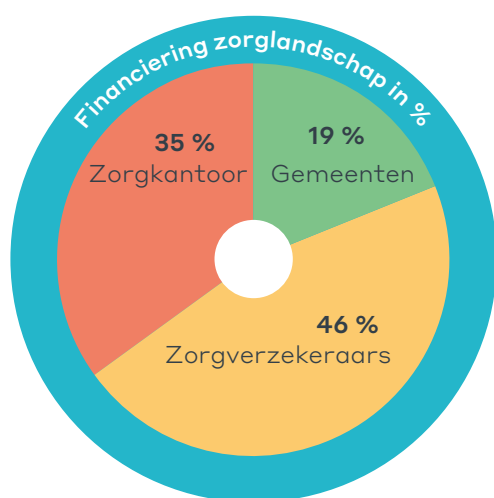
6 [Zorgmedewerkers zonder ervaring: sector controleert halsoverkop diploma's](#)

7 [Het jaaroverzicht 2023 van de FIU \(Financial Intelligence Unit - Nederland\)](#)

HOE pakken we dit (onder andere) aan: Het RIEC Oost-Nederland maakt zich hard voor een gedeeld eigenaarschap van een duurzame en gezamenlijke aanpak van georganiseerde ondermijnende zorgcriminaliteit. De komende jaren (blijven we) investeren op drie onderdelen: bewustwording, weerbaarheid en de integrale aanpak van ondermijnende zorgcriminaliteit. In alle districten van Oost-Nederland is zorgcriminaliteit een geprioriteerd thema, waar zowel via de aanpak van casuïstiek als op andere manieren aan wordt gewerkt:

- In Gelderland wordt de **Gelderse Norm** ontwikkeld. Deze gezamenlijke afspraken omvatten criteria waaraan gemeenten moeten voldoen om hun basis op orde te hebben voor het voorkomen en bestrijden van diverse vormen van criminaliteit, waaronder zorgcriminaliteit. Gemeenten worden hierin ondersteund, onder meer door voorlichting aan te bieden over het herkennen van (signalen van) zorgcriminaliteit en een VR-experience die inzicht geeft in de problematiek rondom zorgcriminaliteit.
- In Twente zijn twee fulltime projectleiders actief op dit thema. Zij ontwikkelen, samen met anderen, initiatieven zoals de **Twentse Proeftuin**, gericht op informatiedeling met partners die niet aangesloten zijn bij het RIEC. Ook in ontwikkeling is een meldtegel op de website van Meld Misdaad Anoniem (MMA), ondersteund door een mediacampagne.
- In IJsselland loopt het project **Grip op Zorg**. Zwolle heeft zorglocaties met verstoringen van de openbare orde in kaart gebracht. Samen met het Zorgkantoor en de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) worden stappen ondernomen om passende acties te definiëren en uit te voeren.
- Op initiatief van Gelderland-Midden wordt door het RIEC in 2025 een tweede fenomeenonderzoek op zorgcriminaliteit uitgevoerd, dit keer gericht op de criminele geldstromen, waarbij ook opnieuw de verwevenheid met andere vormen van criminaliteit aan bod komt.
- Het RIEC-bureau ondersteunt deze en andere initiatieven, zoals: het aanjagen van het opwerpen van barrières via de contracten van de zorgkantoren zodat deze meer **fraude- en criminaliteitsproof** worden.

De gemeenten, verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet Maatschappelijk Ondersteuning, de Jeugdwet en het Beschermd wonen, hebben zich inmiddels in de afgelopen jaren ingezet voor een herziening van de zorgcontracten om deze meer fraude- en criminaliteitsproof te maken. Er zijn ontbindende voorwaarden opgenomen, integriteitsclausules, opleidingseisen, enzovoort. De meeste van deze voorwaarden zijn vooralsnog niet opgenomen in de contracten van de Zorgkantoren. Gezien de ontwikkeling dat zorgcriminelen zich verplaatsen van de WMO naar de Wlz, gefinancierd door de zorgkantoren, is dit zorgwekkend. RIEC Oost-Nederland zet hier de komende periode op in.

- De VNG heeft al mooie documenten ontwikkeld voor gemeenten, waarmee zij kunnen zorgen dat zij de basis op orde hebben ten aanzien van de aanpak van zorgcriminaliteit. We onderzoeken de mogelijkheden om voor gemeenten in Oost-Nederland in kaart te brengen waar zij staan in de aanpak van zorgcriminaliteit (zie ook de ontwikkeling van de diverse 'Normen').
- Het RIEC ontwikkelt een processchema van signaal tot interventie, met aandacht voor de verbinding tussen het sociaal domein en veiligheid, alsook het 'huiswerk' dat de gemeente zelf moet doen bij een signaal van zorgcriminaliteit. Ook nemen we hierin de criteria op voor het indienen van een signaal bij het RIEC. Met andere woorden: wanneer is er sprake van zorgcriminaliteit?
- Het RIEC ontwikkelt een interventiematrix voor zorgcriminaliteit. Wie zijn de betrokken partners (zowel publiek als privaat) en wat kunnen zij doen in de aanpak van zorgcriminaliteit?
- Het zorglandschap in Nederland is complex. We hebben te maken met verschillende financieringsstromen en héél veel verschillende partners. Het RIEC laat een onderzoek uitvoeren naar de mogelijkheden om samen te werken met deze partners, niet zijnde RIEC-deelnemers. Dit voor zowel publiek- als privaatrechtelijke partijen.
- Zorgcriminelen verdienen door het plegen van strafbare feiten ontzettend veel geld. Dit verdient niet alleen een bestuurs- en civielrechtelijke aanpak, maar het vraagt ook om strafrechtelijke vergelding. Het beeld komt heel duidelijk naar voren dat zorgaanbieders zich failliet laten verklaren en in een andere regio weer opnieuw beginnen, wanneer zij aangepakt worden in de eerste regio. Een strafrechtelijke aanpak draagt bij aan het voorkomen van de herhaling van zorgcriminaliteit in de toekomst. Het RIEC zet in op commitment bij de politie en het Openbaar Ministerie om tenminste één strafrechtelijk onderzoek per district per jaar uit te voeren.

Mensenhandel

WAT speelt er: Mensenhandel vormt een grove inbreuk op de menselijke waardigheid en de lichamelijke en geestelijke integriteit van slachtoffers en is daarmee een schending van fundamentele mensenrechten. Voorbeelden van mensenhandel zijn gedwongen prostitutie en arbeidsuitbuiting, maar bijvoorbeeld ook gedwongen bedelarij en het onder dwang laten plegen van criminele activiteiten. Sinds 2022 moeten gemeenten een 'sluitende aanpak' op mensenhandel hebben, gericht op zowel het aanpakken van daders als het bieden van passende zorg voor slachtoffers.

Mensenhandel is één daarmee van de geprioriteerde onderwerpen in de districten. Casuïstiek in deze districten laat uitbuiting zien en deze kan verschillende vormen hebben: arbeidsuitbuiting, seksuele uitbuiting en criminele uitbuiting. Het lastige aan de cijfers over mensenhandel/uitbuiting is dat slachtoffers vaak aarzelen om aangifte te doen. Het slachtoffer is veelal afhankelijk van inkomen, onderdak en vaak ook nog een verblijfsvergunning. In deze context moet dan ook naar het aantal signalen en casussen worden gekeken en kan voorzichtig worden geconcludeerd dat het aantal van 37 integrale casussen over mensenhandel/uitbuiting dat in 2023 in de vijf districten is behandeld slechts een beperkte afspiegeling is van de werkelijke problematiek.

Dit wordt ook aangetoond in het in 2021 door het RIEC Oost-Nederland uitgevoerde fenomeenonderzoek naar de inzet van arbeidsmigranten in de grensregio ⁸. Uit dit onderzoek blijkt dat het ontbreekt aan goed zicht op de aard en omvang van het probleem. Dit inzicht is van belang gezien het structurele karakter van de inzet van arbeidsmigranten binnen diverse sectoren in de grensregio. Bij gezamenlijke Nederlands-Duitse controles in de daaropvolgende periode zijn diverse situaties aangetroffen waarbij sprake was van arbeidsuitbuiting binnen een grensoverschrijdende context. In zowel Nederland als Duitsland is er momenteel volop aandacht voor het probleem. Met name het bestuurlijk handelingsperspectief voor gemeenten is hier een aandachtspunt. Hierbij gaat het om het vergroten van de huidige informatiepositie en (grensoverschrijdende) samenwerking op dit thema.

HOE pakken we dit (onder andere) aan: Onze werkwijze is vergelijkbaar met de aanpak van bijvoorbeeld zorgcriminaliteit, waarbij het grootste deel van de inspanningen in de districten plaatsvindt en er op regionaal niveau wordt gezorgd voor (specialistische) ondersteuning. En ook hier geldt dat er zowel aandacht is voor de aanpak van casuïstiek, extra uitdagend omdat mensenhandel vaak bovenlokaal is, als het tot stand brengen van proactieve maatregelen. En ook voor mensenhandel geldt dat het problematiek is die twee beleidsdomeinen raakt: zorg en veiligheid.

⁸ Samen komen we verder, fenomeenonderzoek naar arbeidsmigranten in de grensregio, september 2021, opdrachtgevers: Provincie Overijssel, provincie Limburg, Bezirksregierung Keulen, Bezirksregierung Düsseldorf en Bezirksregierung Münster.

- In het kader van RIEC-casuïstiek zullen in 2025 integrale controles met de Nederlandse Arbeidsinspectie en andere partners bij bedrijven worden uitgevoerd gericht op arbeids-uitbuiting en/of ernstige benadeling. Dit zowel in Oost-Nederland als in internationaal verband met onze oosterburen.
- Gemeenten kiezen in de vijf districten verschillende samenwerkingsroutes voor een sluitende aanpak. In Twente draait het Kenniscentrum Mensenhandel Twente (KMT) op districtsniveau, gefinancierd door (centrum-)gemeenten en ondergebracht bij het Zorg- en Veiligheidshuis. Dankzij de gebundelde expertise verloopt de samenwerking met het RIEC en partners snel en effectief. In 2024 startte een verkenning naar een daderaanpak, waarbij RIEC en KMT intensief samenwerken. Deze krijgt in 2025 verdere vorm en wordt geïmplementeerd.
- In Gelderland-Zuid hebben gemeenten gezamenlijk het beleidskader [Aanpak Mensenhandel Gelderland-Zuid](#) vastgesteld. Een deel werkt aan een lokale vertaling, waardoor de aanpak in (bijna) alle gemeenten op papier staat. De uitdaging voor 2025 is om dit beleid effectief in de praktijk te brengen.
- Noord- en Oost-Gelderland signaleert sinds 2024 een stijging in het aantal casussen. Een ketenregisseur is aangesteld en eind 2025 hebben alle gemeenten een sluitende aanpak. Een belangrijke maatregel is de oprichting van een multidisciplinair ketenregieteam mensenhandel dat casussen bespreekt.
- In Gelderland-Midden is het [Actieplan Samen tegen Mensenhandel](#) ondertekend. De meeste gemeenten hebben dit al uitgevoerd of werken eraan. Ook hier ligt de focus in 2025 op de effectieve uitvoering van het beleid.
- Het OM parket Oost-Nederland zet, op aangeven van het College van Procureurs-Generaal, in op de aanpak criminele geldstromen, criminele samenwerkingsverbanden, mensenhandel en cybercrime. Het OM ziet op mensenhandel een vrij constante trend. In 2022 waren er 30 verdachten, in 2023 waren dat er 31.

Grensoverschrijdende samenwerking

WAT speelt er: De ligging aan de grens met Duitsland levert specifieke uitdagingen op, omdat deze voor criminelen geldt als bruikbaar hulpmiddel van illegaal handelen maar voor ieder in opsporings- en handhavingsland als extra barrière. Zaken als drugsproductie en -opslag, het dumpen van drugsafval, het witwassen van criminele geldstromen, vastgoedfraude, illegaal gokken en handel in explosieven gedijen goed in de grensstreek. Criminelen wisselen veelvuldig van land, onder andere omdat men weet dat bestuurlijke grensoverschrijdende informatieuitwisseling nagenoeg onmogelijk is. Door dit 'landje wisselen' worden criminele activiteiten aan het zicht onttrokken en heeft men vrij spel.

- Er zijn 144 grensovergangen in het Oost-Nederlandse grensgebied, veelal gelegen in het buitengebied met weinig toezicht. 15 gemeenten grenzen direct aan één of twee Duitse bondslanden (die onderling verschillende georganiseerd zijn).
- Lage meldingsbereidheid kenmerkt van oudsher de bevolking van zowel Duitse als Nederlandse grensplaatsen.
- Casuïstiek met een grensoverschrijdende component is in ruime mate voorhanden en dit brengt met zich mee dat de mogelijkheden tot een effectieve en integrale aanpak worden beperkt.
- Er gelden restricties in de mogelijkheden om informatie uit te wisselen, maar er is wel grote bereidheid om samen te werken. Hiervoor is een lange adem nodig, oplossingen moeten in tweevoud worden gevonden en geïmplementeerd.
- Het Fenomeenonderzoek synthetische drugs in Oost-Nederland geeft duidelijk aan hoe er aan weerszijden van de grens sprake is van een gezamenlijke problematiek op het gebied van de productie en opslag van synthetische drugs, alsook de dump van het afval.

HOE pakken we dit (onder andere) aan: RIEC Oost-Nederland investeert al enige jaren fors in de grensoverschrijdende samenwerking en langzamerhand werpt dit vruchten af.

- Naast het internationale informatieplein Enschede/Losser/Gronau (deelstaten Niedersachsen en Nordrhein-Westfalen) dat al enige tijd draait, zal dit in 2025 in zuidelijke richting ook uitgebreid worden naar Winterswijk/Vreden (deelstaat Nordrhein-Westfalen) en in noordelijke richting naar Coevorden/Emlichheim (deelstaat Niedersachsen). Dit laatste gebied valt deels onder RIEC-Noord, waarmee dan ook nauw zal worden samengewerkt.
- Het internationale informatieplein Enschede/Losser/Gronau is inmiddels al zo ver doorontwikkeld, dat het in 2025 kan worden opgesplitst in een deel 'casuïstiek' en een deel 'beleid' zodat de operationele slagkracht wordt verhoogd.
- Om meer inzicht te krijgen in de grensoverschrijdende problematiek heeft het RIEC Oost-Nederland een eerste Gebiedsanalyse Enschede/Losser/Gronau gemaakt. Hiermee zijn de kennis en inzichten verzameld in een gezamenlijk beeld. Met dit gezamenlijk gedeelde beeld van

de aard en omvang van de georganiseerde ondermijnende criminaliteit worden in 2025 en daarna gerichte vervolgstappen gezet.

- De ambitie is om in 2025 tien internationale casussen te draaien en om, naast de reguliere partners, de Duitse Zoll hierbij te laten aanhaken.
- In 2025 zijn er minimaal twee netwerkdagen voor de partners aan beide zijden van de grens. De vorige editie van deze vakdag trok meer dan 120 Nederlandse en Duitse professionals. Daarnaast zullen er minimaal twee praktijk-/oefendagen voor de diverse partners aan beide zijden van de grens zijn. Inmiddels heeft één daarvan begin dit jaar al plaatsgevonden: het Fieldlab Syndru.

Geïnitieerd door RIEC Oost-Nederland is in 2024/2025 aan een Fieldlab deelgenomen om de samenwerking tussen Nederland en Duitsland te verbeteren. Het gelegenheids-team INDI (Initiatief Duits-Nederlandse Interactie) had daarbij de focus op de aanvoer van grondstoffen voor synthetische drugs in het Duits/Nederlandse grensgebied. Team INDI ontwikkelde een oefening, waarin het onderscheppen van deze transporten en internationale samenwerking werden getest. Deze oefening voor onder andere de Nederlandse politie, Douane, KMar en Duitse politiediensten, is inmiddels gehouden. In 2025 volgt een eindrapport met aanbevelingen om de samenwerking verder te versterken.

- Het landelijk fenomeenonderzoek naar autoverhuurbedrijven, dat nagenoeg is afgerond, zal een operationele doorvertaling krijgen in de internationale driehoek Enschede/Losser/Gronau.
- Nu ook aan Duitse zijde de thema's ondermijning en criminele geldstromen weerklank hebben gevonden, vraagt onder meer het Landes Kriminal Amt om ondersteuning bij de inrichting van hun aanpak in 2025. Daarnaast zal de samenwerking met het SiKo Ruhr⁹ verder worden versterkt.

⁹ Sicherheitskooperation Ruhr, samenwerking verschillende overheidsdiensten (politie, gemeenten, douane en financiële autoriteiten) tegen georganiseerde criminaliteit in het Ruhrgebied.

Criminele geldstromen, jonge aanwas in de criminaliteit en cybercriminaliteit

WAT speelt er: Georganiseerde criminaliteit Georganiseerde criminaliteit komt tot uiting binnen verschillende, onderling verbonden thema's. Oost-Nederland richt zich daarbij op vier hoofdthema's drugscriminaliteit, zorgcriminaliteit, mensenhandel en grensoverschrijdende criminaliteit. De thema's criminele geldstromen/witwassen, jonge aanwas in de criminaliteit en cybercriminaliteit zijn binnen deze vier hoofdthema's aanvullende invalshoeken.

HOE pakken we dit onder andere aan:

- De aanvullende invalshoeken vormen een integraal onderdeel tijdens de behandeling van de inhoud van de casuïstiek, fenomeenanalyses en op te werpen barrières. Dit gold al heel lang voor het thema witwassen/criminele geldstromen dat binnen de integrale aanpak van drugscriminaliteit de belangrijkste invalshoek is om criminelen te raken. Enkele voorbeelden daarvan: de recente aanhouding in Spanje van een verdachte van witwassen waarbij 12 miljoen aan cryptovaluta in beslag is genomen en een internationale drugshandelzaak, waarbij 2,2 miljoen euro aan ontnemingen gevorderd zijn. In 2025 start een fenomeenanalyse naar criminele geldstromen binnen de zorg, waarbij ook gekeken wordt naar de eventuele rol van jongeren tot 27 jaar/jonge aanwas.
- De invalshoeken jonge aanwas en cybercriminaliteit zijn op vele plekken in het totale netwerk onderwerp van de aanpak. Het Veiligheidsnetwerk Oost-Nederland versterkt de samenwerking tussen bedrijven, overheid en hulpdiensten om criminaliteit en veiligheidsrisico's in de regio te voorkomen en bestrijden. PVO Oost-Nederland (Platform Veilig Ondernemen) helpt ondernemers in de regio met het voorkomen en aanpakken van criminaliteit door middel van voorlichting, samenwerking en veiligheidsmaatregelen. Binnen dit netwerk speelt het samenwerkingsverband RIEC Oost-Nederland een essentiële rol door vakinhoudelijke expertise en het bieden van een landelijk netwerk. Terwijl het tevens waakt over de begrenzing in de taakverdeling, verantwoordelijkheden en bevoegdheden in de diverse samenwerkingen, rekeninghoudend met de afgesproken kaders en rolverdeling van de aanpak van ondermijnende criminaliteit.
- De politie zet via het programma Digitale Transformatie breed in op onder andere de implementatie van digitale opsporingsinnovaties en de inrichting van dedicated opsporings-teams voor digitale criminaliteit. Dit levert niet alleen binnen de politie meer zaken op, maar zal ongetwijfeld ook leiden tot grotere integrale RIEC-casuïstiek op cybercriminaliteit.
- Het programma Preventie met Gezag (PmG) richt zich op het voorkomen dat jongeren tussen 8 en 27 jaar in aanraking komen met ondermijnende criminaliteit of daarin verder afglijden. De gemeenten Arnhem, Enschede, Nijmegen, Almelo, Zutphen en Zwolle nemen hieraan deel. Deze inzet is sterk lokaal georiënteerd in combinaties tussen het zorg- en veiligheidsdomein. Casuïstiek die wordt opgepakt in dit kader, valt onder regie van de Zorg- en Veiligheidshuizen.

De politie werkt aan de inrichting van een informatie- en datamodel dat inzicht geeft in de omvang van de problematiek, in eerste instantie voor deze Preventie met Gezag-gemeenten waarna verdere uitrol mogelijk wordt. Onder regie van het OM is een Ontwikkelprogramma Jeugd gestart met daarin een aantal pilots gericht op het beter laten aansluiten van de jeugdstrafrechtketen bij de gemeenten, onderwijs en sociaal domein. In de loop van 2025 worden hiervan resultaten verwacht.

De Risk Factory in Enschede richt zich op leerlingen in het laatste leerjaar van het basisonderwijs en het tweede leerjaar van het Voortgezet Onderwijs. Tijdens een breed veiligheidsprogramma beleeft de jeugd diverse scenario's, onder meer gericht op de weerbaarheid tegen criminele uitbuiting, sextortion, vuurwerk, geldezels en brandveiligheid. In 2025 komen ongeveer 6.000 basisschool- en 3000 voortgezet onderwijs-leerlingen. Het concept heeft inmiddels ook in andere regio's navolging gevonden. Binnen Oost-Nederland wordt in 2025 door diverse partners nader gesproken over de oprichting van nieuwe Risk Factories.

Illegaal gokken, witwassen

Gemeente, politie, Belastingdienst, Douane

Eethuis zonder klanten is illegale gokruimte, met illegale handel in tabak. Ontduiking omzetbelasting en uitkeringsfraude.

Mensenhandel, fraude

Gemeente, politie, Kmar, NLA, e.a.

Netwerk heeft verdienmodel in opvang en huisvesting van kwetsbare personen, onder andere in kwalitatief slechte panden, woonfraude.

Witwassen, drugscriminaliteit

NLA, politie, gemeenten, FIOD, UWV, Belastingdienst

Netwerk actief in drugscriminaliteit en witwassen, uitkeringsfraude.

Zorgcriminaliteit, milieucriminaliteit, witwassen

Politie, NLA, gemeenten, omgevingsdienst, UWV, Belastingdienst e.a.

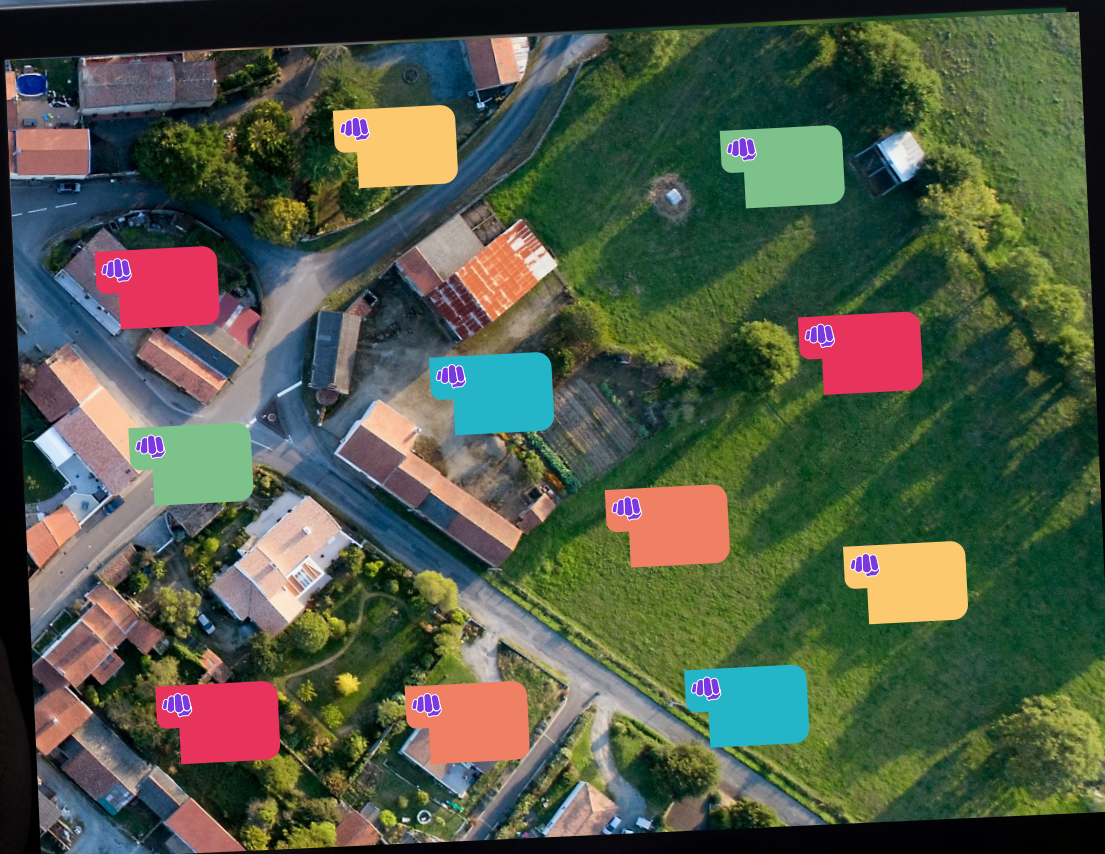
Milieubedrijf begeleidt medewerkers met afstand tot de arbeidsmarkt. PGB-fraude, belastingschulden. Eigenaren met antecedenten op drugs, vuurwapens en witwassen.

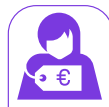
Mensenhandel, zorgcriminaliteit, drugscriminaliteit

Gemeente, IGJ, Belastingdienst

ZZP'er in de zorg maakt misbruik van cliënt, declareert tijdens vakanties, verstrekt drugs.

Focus 2025 samenwerkingsverband RIEC Oost-Nederland

Drugscriminaliteit – Zorgcriminaliteit – Mensenhandel – Grensoverschrijdende criminaliteit

Oost-Nederland bestaat uit vijf districten, waarin lokaal en districtelijk wordt samengewerkt met een groot aantal partners. In ieder district wordt in de lokale driehoeken en in de RIEC-ondermijningscentra de operationele integrale inzet op casuïstiek bepaald en uitgevoerd. Tegelijkertijd worden gezamenlijke overige interventie- en beleidsstrategieën opgenomen in een districtelijk programma. Op districtelijk niveau komen interventies op casuïstiek, barrière maatregelen, trends en beleid samen waarna de focus wordt bepaald, de beschikbare capaciteit en middelen naast de diverse acties en interventies worden gelegd en naar acties omgezet. Ondersteunend daaraan opereert het RIEC-bureau, samen met de kernpartners van gemeenten, politie, Belastingdienst en OM en vele andere instanties. Daar waar samenwerking ontbreekt, wordt actief gewerkt aan het tot stand brengen ervan, zodat de slagkracht wordt vergroot en een gezamenlijke aanpak mogelijk wordt.

RIEC-bureau

- Coördinatie Integrale Ondermijningscentra
- Prioriteringsmodel voor signalen en casuïstiek, gekoppeld aan hoofdthema's, criminele speelvelden en maatschappelijke impact
- Borging van het gezag op interventies in aansluiting op de nieuwe governance
- Realtime samenwerking organiseren op landelijk, regionaal, grensoverschrijdend, districtelijk en lokaal niveau
- Inbreng expertise en opleveren kennisdocumenten en trainingen

Openbaar Ministerie

- Deelname Integrale Ondermijningscentra
- Continuering inzet criminele samenwerkingsverbanden (van 2021 tot 2024 in totaal 387 CSV's)
- Geprioriteerde thema's: criminele geldstromen, aanpak CSV's, mensenhandel, cybercrime

Provincie Overijssel

- Programma o.m. gericht op weerbaarheid en aanpak vrijplaatsen (vakantieparken en industriegebieden)

IJsselland

- 1 Basis op orde
- 2 Drugscriminaliteit
- 3 Zorgcriminaliteit

Gelderland-Midden

- 1 Drugscriminaliteit en witwassen
- 2 Mensenhandel
- 3 Zorgfraude en zorgcriminaliteit

Gelderland-Zuid

- 1 Drugscriminaliteit
- 2 Mensenhandel
- 3 Zorgcriminaliteit

Twente

- 1 Zorgcriminaliteit
- 2 Mensenhandel/-mensensmokkel
- 3 Drugscriminaliteit
- 4 OMG's
- 5 Weerbare overheid en maatschappij

Noord- en Oost-Gelderland

- 1 Synthetische drugs
- 2 Mensenhandel
- 3 Zorgcriminaliteit
- 4 Jonge aanwas
- 5 Veilig buitengebied

Provincie Gelderland

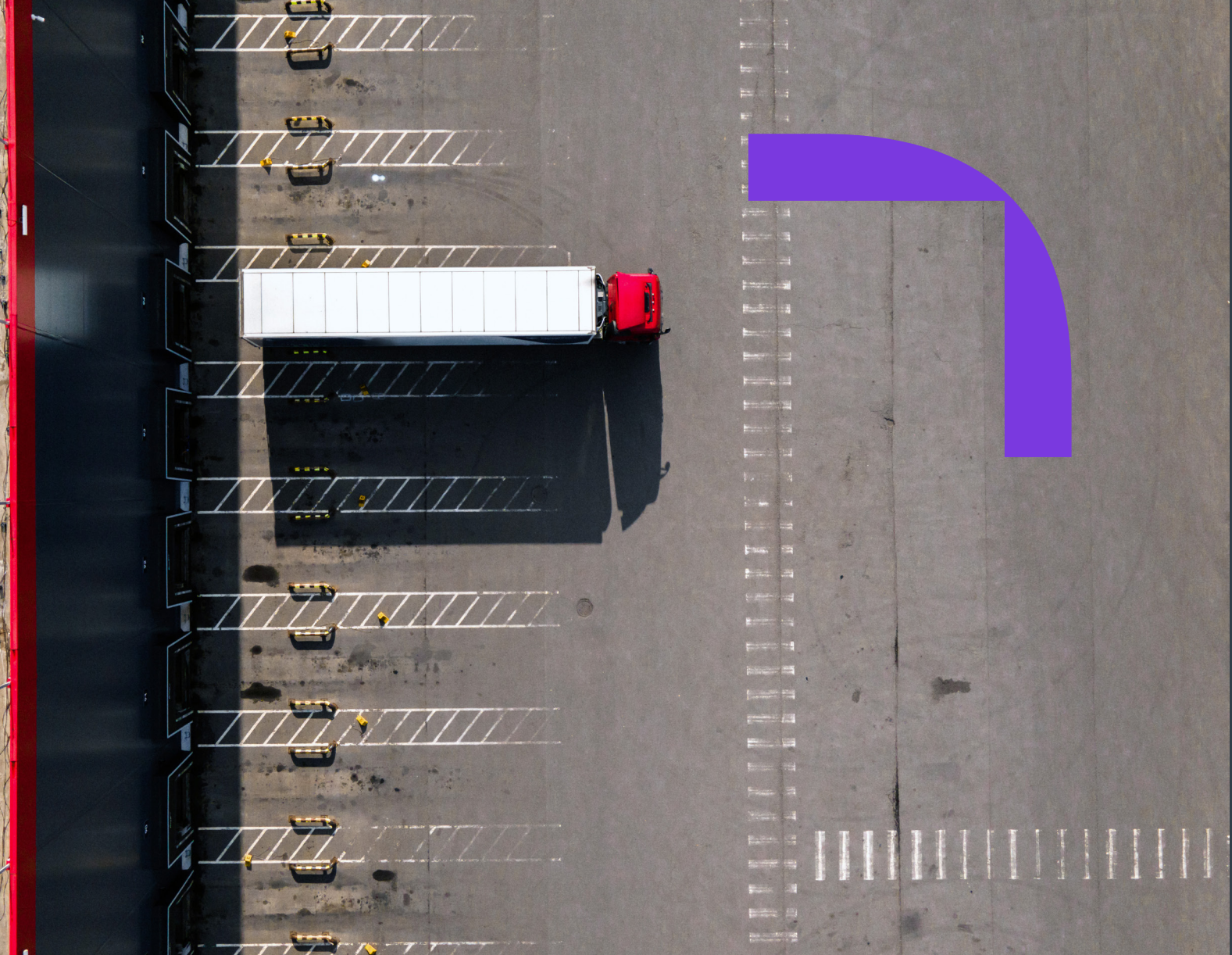
- Programma o.m. gericht op aanpak vrijplaatsen (vakantieparken en industriegebieden) en weerbaarheid

Belastingdienst

- Deelname Integrale Ondermijningscentra
- Fiscale interventies in integrale casuïstiek
- Deelname integrale controles
- Inbreng expertise voor barrières en trainingen

Politie

- Deelname Integrale Ondermijningscentra
- Strafrechtelijke interventies
- Barrièremiddelen voor interventies in kwetsbare branches
- Voortzetten e-training Ondermijning
- Opleveren bestuurlijke rapportages
- Voortzetten High Alert training (synthetische drugs)
- Bestuurlijke en integrale aanpak, onderwijs- en kennisproducten
- Verkennen van grensoverschrijdende mogelijkheden bestuurlijke aanpak

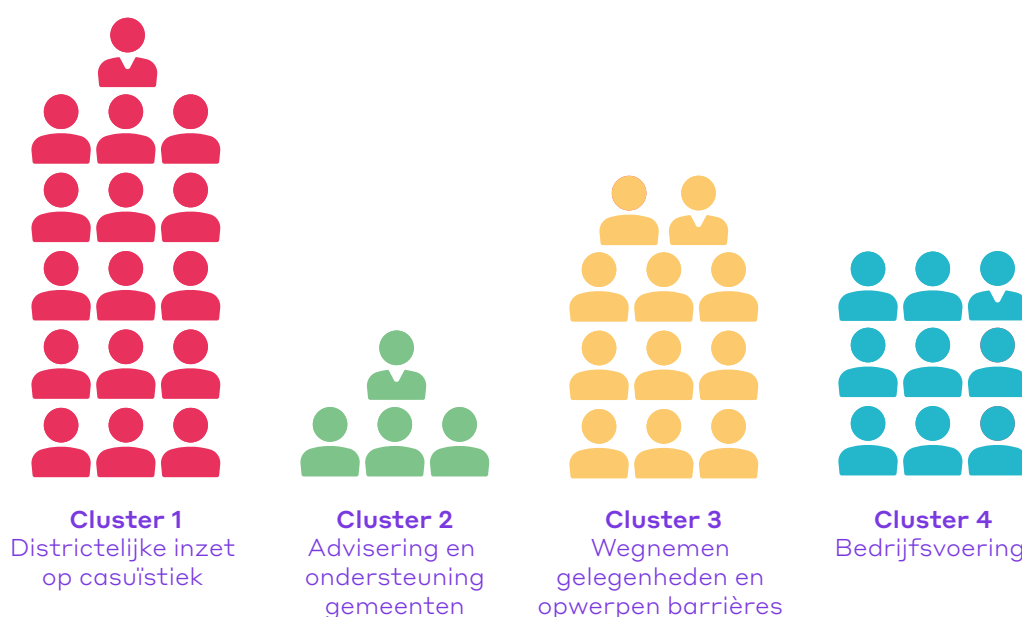
3 RIEC-bureau Oost-Nederland

De algemene werkzaamheden van het RIEC-bureau zijn veelomvattend. Het belangrijkste is natuurlijk de coördinatie op en ondersteuning van de integrale aanpak van casuïstiek, zodat de slagkracht van de partners wordt vergroot. Maar er is meer. Zoals het vergroten van de (bestuurlijke) weerbaarheid en het opbouwen van een sterke en veilige informatiepositie in de regio. Dat laatste doen we niet alleen in internationaal verband, maar ook door het helpen bouwen aan een robuuste gezamenlijke informatievoorziening.

RIEC-bureau Oost-Nederland

Het RIEC-samenwerkingsverband wordt ondersteund door een relatief klein en stabiel RIEC-bureau, dat met expertise in de integrale aanpak van ondermijnende criminaliteit. Het vervult een ondersteunende, faciliterende, adviserende en verbindende rol binnen het samenwerkingsverband en ondersteunt gemeenten. Naast casus- en fenomeengerichte samenwerking ondersteunen de medewerkers kennisopbouw en -deling met RIEC-partners, waarbij de ondersteuning themagericht en tijdelijk is om partners structureel te versterken. Het RIEC-bureau werkt samen met het Veiligheidsnetwerk Oost-Nederland en het Platform Veilig Ondernemen, en pakt bredere veiligheidsthema's gezamenlijk aan. Denk hierbij bijvoorbeeld aan mensenhandel, arbeidsuitbuiting en leefbaar buitengebied.

Gemiddeld werken er zo'n 39 mensen bij het RIEC ON bureau, verdeeld over een viertal clusters.

Clusters

Corresponderend met de hoofddambities van de Meerjarenstrategie is het RIEC-bureau onderverdeeld in drie clusters. Daarnaast is er een cluster Bedrijfsvoering waarin de zogenoemde scopafijth-taken zijn verenigd:

1. **Het cluster Districtelijke inzet** omvat de samenwerking en algemene integrale aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit binnen de vijf districten. Dit is in feite de structurele, dagelijkse aanpak die op districtelijk niveau wordt uitgevoerd met betrokken gemeenten en andere partners, waaronder de integrale casusaanpak in een proces van signaal tot en met evaluatie en het coördineren van de algemene districtelijke aanpak. De integrale casusaanpak met de partners vindt plaats binnen het ondermijningscentrum in het district. De accountmanager is daarbij technisch voorzitter van het informatieplein. De casus-

coördinator en de analist zijn inhoudelijk verantwoordelijk voor de casuïstiek.

- 2. Het cluster Bestuurlijke advisering en ondersteuning** is de bestuurlijke aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit ondergebracht. Alle rollen binnen dit cluster zijn gericht op het adviseur/expert zijn in het 'hoe'; hoe kun je bestuurlijk ondermijning aanpakken, hoe kun je als openbaar bestuur en gemeentelijke organisatie de weerbaarheid tegen ondermijning vergroten? Dit gaat dus om methoden om een gesignaleerd probleem bestuurlijk aan te pakken door middel van onder meer de inzet van het bestuurlijk instrumentarium, het op orde krijgen van wet- en regelgeving en het zorgen dat de gemeentelijke organisatie voldoende geëquipeerd is. Dit kan zowel preventief (denk aan Bibob-onderzoek) als repressief (denk aan Damocles-beleid). De ondersteuning reikt van advies tot aan concrete hulp in de uitvoering.
- 3. In het cluster Thema's en fenomenen** is een aantal verschillende type werkzaamheden ondergebracht die als gemene deler hebben dat ze allemaal in eerste instantie op regionaal niveau worden uitgevoerd. Een groot deel van de werkzaamheden binnen dit cluster is gericht op het 'wat'; wat is er aan de hand? De activiteiten in dit cluster zijn gericht op kennisopbouw: zicht krijgen op een probleem dat zowel een inhoudelijk ondermijningsthema kan zijn als een gelegenheidsstructuur daartoe. Het doel van het zo goed mogelijk in kaart brengen van het probleem is zorgen dat handelingsperspectieven worden opgesteld om het probleem te voorkomen en tegen te gaan. Het in de praktijk brengen van de oplossing is het tweede deel van de werkzaamheden binnen dit cluster. Wanneer het probleem in kaart is gebracht en handelingsperspectief is opgesteld, wordt gericht ondersteuning geboden bij het aanpakken van het probleem/thema in de breedste zin van het woord. Voorbeelden hierbij zijn activiteiten rondom de aanpak van synthetische drugs en de internationale samenwerking.

Versterking inzet RIEC-bureau in de komende jaren

Proactieve signalerende rol

Het RIEC-bureau zal als faciliterende, coördinerende en verbindende schakel binnen het samenwerkingsverband de proactief signalerende rol (nog) ontwikkelen. Hiermee stimuleert het RIEC-bureau de ontwikkeling van gezamenlijk districtelijk en regionaal beleid tegen ondermijnende criminaliteit op basis van inzichten uit casuïstiek en fenomeenonderzoeken. Belangrijk onderdeel hierbij is het coördineren en analyseren van alle casuïstiek in de districten teneinde nieuwe en/of bijzondere modi operandi en fenomenen te onderkennen. Hiermee kunnen nieuwe inzichten in beeld worden gebracht, die weer leiden tot het nemen van preventieve maatregelen en het opwerpen van barrières, het verbeteren van de integrale aanpak of nieuwe casuïstiek. Hierbij wordt de kennis die bijvoorbeeld door een regionaal fenomeenonderzoek is opgedaan weer lokaal toegepast, door in één of meer districten de aanpak van het thema vorm te geven. Deze inzichten voeden de programmatische

aanpak in de districten en een eventuele thematische aanpak op regionaal niveau. Daarnaast worden ze uiteraard gedeeld met de andere RIECs om ook landelijk impact te kunnen maken.

Regionale koers en focus integrale casuïstiek en rol RIEC-bureau

Oost-Nederland heeft, mede door de inzet van integrale ondermijningscentra in de districten, een groot en stijgend aanbod van integrale casuïstiek¹⁰. Politie, OM en RIEC zijn eind 2024 op basis van het intelligencebeeld Oost-Nederland een gezamenlijke verkenning gestart voor een kompas waarin we met de partners doorontwikkelen naar meer focus in de aanpak van deze casuïstiek.

Optie hierbij is dat in RIEC-verband (nog) meer de nadruk komt te liggen op de casuïstiek die aansluit bij de prioriteiten in de regio en/of specifieke focusthema's. Dit gaat om een goede balans tussen enerzijds grotere betekenisvolle signalen en casussen die bijvoorbeeld voortkomen uit het regionale intelligencebeeld en anderzijds om casussen die voortkomen uit, vaak lokale, signalen van ondermijnende criminaliteit. De term 'betekenisvol' gaat hierbij verder dan het succesvol aanhouden, vervolgen, nemen van bestuursrechtelijke maatregelen en/of het opleggen van fiscale maatregelen. Een casus afhandelen is ook betekenisvol als er succesvol wordt samengewerkt als één overheid, als er wordt geleerd van elkaars ervaringen en/of er lessen worden geleerd voor de toekomst én wanneer er, last but not least, sprake is van een aantoonbaar maatschappelijk effect.

Bijzondere ontwikkelingen en inzet RIEC-bureau in 2025

Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden

Er zijn verschillende landelijke ontwikkelingen die invloed hebben op de werkzaamheden en de capaciteit van het RIEC-bureau in 2025. Zo zal de Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden (Wgs) op 1 maart 2025 in werking treden en deze zal van invloed zijn op de juridische processen binnen het samenwerkingsverband en de (faciliterende) inzet van het RIEC-bureau. Implementatie van de wet en de daarbij behorende verplichtingen zullen een wissel trekken op de capaciteit en begroting van het RIEC.

Landelijke inzet voor ICT/IV

Gezien het aanbod van integrale casuïstiek in Oost-Nederland en het belang daarbij van een veilig, betrouwbaar en gebruiksvriendelijk informatiesysteem, zet het RIEC-bureau ook zijn capaciteit in bij de totstandkoming van deze landelijke voorziening. Voor dit intensieve traject wordt 1fte geleverd, onder meer deels verantwoordelijk voor de architectuur, het programma van eisen en de uiteindelijke inrichting. Daarnaast treedt het hoofd RIEC op als portefeuillehouder ICT/IV, is hij in die hoedanigheid

¹⁰ Totaal aantal integrale casussen in 2021, 2022 en 2023 respectievelijk 265, 405 en 522.

voorzitter van de Stuurgroep ICT RIECs en lid van de landelijke programmaraad vernieuwing IV.

Nieuwe informatievoorziening RIEC-samenwerkingsverband Oost-Nederland

De ontwikkelingen rondom de Wgs lopen in 2025 nagenoeg gelijk op met de vervanging van het landelijk gebruikte informatiesysteem RIEC-IS door een nieuw en gebruiksvriendelijker informatiesysteem en de daarbij horende actualisatie van de eenduidige landelijke RIEC-werkprocessen. Medewerkers van de partners binnen het samenwerkingsverband zullen ondersteund worden vanuit het RIEC-bureau om de overgang te maken naar het nieuwe informatiesysteem, te werken met de nieuwe kaders uit de Wgs en met de geactualiseerde werkprocessen.

Privacy en informatiebeveiliging

In 2024 is er kritisch gekeken naar de privacy en informatiebeveiliging. De aanbevelingen worden in 2025 uitgevoerd. Als onderdeel daarvan is het beleid omtrent privacy vastgelegd in het informatiebeveiligings- en privacyplan dat jaarlijks geüpdatet wordt.

Inzet in de districtelijke integrale ondermijningscentra en centrale locatie RIEC-bureau

De lopende doorontwikkeling naar een samenwerkingsverband waarbij een gezamenlijke aanpak middels districtelijke programma's en districtelijke integrale ondermijningscentra een belangrijke basis vormt (lokaal wat lokaal kan, regionaal wat regionaal moet), heeft ook gevolgen voor de rollen van het RIEC-bureau en wijze van samenwerking op het districtelijke en regionale niveau. Begin 2025 zal dit aspect nader worden gezien en waar nodig aangepast. Daarnaast dient door de verschuiving naar de integrale ondermijningscentra in de districten ook te worden gezien op welke wijze de centrale locatie voor het RIEC-bureau het best vormgegeven kan worden.

Maatschappelijke veranderingen, de veilige publieke taak

Door meerdere partners in het RIEC-samenwerkingsverband is met name in het afgelopen jaar aangegeven dat de agressie naar ambtsdragers en ambtenaren aanwijsbaar toeneemt. Intern hebben deze partners waar mogelijk al maatregelen genomen en is er veel aandacht voor deze ontwikkeling op de werkvloer. Het samenwerkingsverband wil voor een veilige publieke taak graag meer gezamenlijk optrekken. Hierbij dient onder meer gezien te worden hoe kennisuitwisseling op dit terrein (beter) plaats kan vinden en op welke wijze men gezamenlijk maatregelen kan nemen. Daarnaast is er behoefte aan inzicht over de kennis, trends en ontwikkelingen rond radicalisering (soevereinen/autonomen) in relatie tot georganiseerde criminaliteit. Het RIEC-bureau zal in 2025, gezamenlijk met politie en Belastingdienst, nader invulling geven aan deze actiepunten.

4 Financiën

Ambitie: Casuïstiek sneller en effectiever aanpakken

Integrale aanpak casuïstiek	1.400
Versterking aanpak OM	260
Versterking aanpak Politie	200
Ondermijningscentra	pm
	1.860

Ambitie: Gemeenten helpen een grotere rol te pakken

Juridisch/ bestuurlijke advisering gemeenten	400
Versterken districten (districtelijk coördinatoren & flex inzet)	1.330
	1.730

Ambitie: Wegnemen van gelegenheden en opwerpen barrières

Onderzoek/ ontwikkelen barrières	300
Versterking expertise (districtelijke) thema's en fenomenen	750
	1.050

Ambitie: Leren en monitoren

Leren en monitoren	
Leren en monitoren	360

X 1.000

